

Install Add-On

Download (Firefox 4+)
 Download (Firefox up to 3.6)
 Download (Chrome)

Source code

For Firefox & Chrome

Browse latest leaks

2011/09/04
 2011/09/01
 2011/08/31
 2011/08/30
 2011/08/29
 2011/08/27
 2011/08/26
 2011/08/25
 2011/08/23
 2011/08/22

Viewing leak 11RADEQBROUSIL1

Reference ID	Subject	Released	Origin
11RADEQBROUSIL1	Profile Pictures	2011-01-12 18:07:44	https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150100603810883

Rozhovor s Dušanom Barokom o internete a umení

MATEJ VAKULA

Matej Vakula: Už dlho sa venuješ webdizajnu a vývoju webstránok, mnoho твоjich prác je nekonvenčných, experimentuješ s povahou webu ako médiá. Do akej miery ťa inšpiroval netart?

Dušan Barok: K tvorbe webstránok som sa dostal v roku 1999, kedy bol web niečím iným než dnes. Wikipedia, torrenty ani „sociálne médiá“ ešte neexistovali, bolo to svet Napsteru, Geocities a Googlu, ktorý vtedy nebol viac než vyhľadávačom. Po e-mailly sme chodili na pobox.sk, ktorý vyzeral ako internátna nástienka

s brigádami, a namiesto Youtube sme pozerali animované gifs. Notebooky sme si dovoliť nemohli a mobily stále len začínali, z nich sa dali posielat akurát drahé SMSky. Napriek tomu sa do webu vkladali veľké nádeje, vrcholila internetová horúčka, kedy investori liali miliardy do online start-upov, aby tie čoskoro spľasli a s nimi veľkolepo aj burza. „Net“ priťahoval veľkú pozornosť, pre jedných bol Clondike, pre nás v postkomunistickej Bratislave konca 90. rokov bol zas synonymom slobody, bránou k nevídanému.

*Dušan Barok
webstránka projektu Faceleaks,
2011.*

Dušan Barok
webstránka festivalu New New
2007.

Stránky sa navzájom dosť podobali, i keď možno menej ako dnes, v dobe šablónového užívateľského rozhrania s bielym pozadím, päťkovým textom s bezpäťkovými titulkami, strohou farebnou škálou a dominantnými obrázkami, zabalenými v responzívnom dizajne s modulárnym obsahom. Vtedy bolo desať základných fontov, veľa farieb, stránky pozostávali z tabuliek so stĺpcami a neexistovali centrá ako dnes Facebook, preklikávali sme sa medzi nimi. Doklikal som sa k prácam ako jodi.org a ďalším „netartom“, ktoré mi ukázali, že HTML je svojbytné umelecké médium, s možnosťami a obmedzeniami, ktoré zďaleka nie sú preskúmané. Netart ma teda povzbudil, i keď ma nelákalo robiť voľné práce, experimentoval som s dizajnom, s vizuálnym sprostredkovaním obsahu.

MV: Ktoré svoje webové práce považuješ z tohto pohľadu za zaujímavé?

DB: Vizuál svojho prvého portálu, Koridor.sk, som prerábala každých niekoľko mesiacov, začal som objavovať možnosti a limity webových a databázových jazykov (HTML, CSS, PHP, SQL). V snahe uchopiť princípy dizajnu webových interfejsov aj mentálne som študoval knihy o grafickom dizajne a typografii, pracoval v grafických štúdiách, no tento svet si akoby stále pevne hájil tradíciu tlačového dizajnu, ktorý má byť aplikovaný pre LCD obrazovku. Mňa viac zaujímali špecifické vlastnosti elektronického obrazu programovaného jazykmi webu, jeho poetika. Počas ďalších desiatich rokov som vytvoril asi 80 webstránok. Pracoval som

s obľými plochami (raný Koridor.sk), s modulárnym layoutom (neskoršia verzia Koridoru: web.archive.org/web/20010416232226/http://koridor.factory.sk/indexe.php), neskôr s 360-stupňovou navigáciou (multiplace.org/2003), semi-náhodne generatívnymi štruktúrami (multiplace.org/2005, nextfestival.sk/2005), semi-náhodne generatívnymi vizuálnymi blokmi (multiplace.org/2006), dvoj-panelovým layoutom (memoir.okno.be), splynutím pozadia a obsahu (2007.newnew.cz), navigačným menu ako prehrávačom s časovou osou (nextfestival.sk/2008), participatívnym dizajnom (multiplace.org/2008). Šlo o webstránky festivalov, galérií, umelcov, kultúrnych iniciatív, väčšina z nich je stále online, no potrebovali by reštaurovať, časti kódu sú nekompatibilné s dnešnými štandardami. Neskôr som sa viac zamerával na mohutnejšie databázy a vytváral webové aplikácie pre výskum výtvarného umenia a filmu pre nadácie, univerzity a múzeá.

Za netart by sa dala považovať práca Faceleaks, vytvorená krátko po zverejnení Manningovej dokumentov cez Wikileaks. Šlo o plugin do Facebooku, ktorý pod fotografie vedľa tlačidla „Like“ pridala ďalšie, „Leak“. Na stránke Faceleaks.info sa vizuálom Wikileaks sa tak v priebehu niekoľkých mesiacov zhromaždili tisíce osobných fotografií. Pritom ukladala iba ich adresy – Facebook vtedy totiž umožňoval prístup aj k privátnym obrázkom len na základe ich webovej adresy.

MV: Ako do toho zapadá Monoskop?

DB: Monoskop vznikol v roku 2004 ako pomocná stránka pre náš medialab Burundi, ktorý začal mapovať podobné iniciatívy. Pôvodná predstava bola vytvoriť Wikipediou pre mediálne umenie, so záberom na scény v strednej a východnej Európe. Postupne sa rozšíril geograficky aj tematicky – na tvorbu a humanitné vedy. Vizuálna podoba, v ktorej existuje dnes, vznikla v roku 2012 v rámci môjho záverečného projektu počas štúdia na Piet Zwart Inštitúte v Rotterdame.

MV: Veľa postinternetových umelcov začínalo ako ďalšia generácia netartu. Ako hodnotíš tento vývoj? Týka sa nejakým spôsobom tvojich momentálnych aktivít?

DB: Netart je fenoménom predovšetkým druhej polovice 90. rokov, kým postinternet mal svoj úsvit začiatkom tejto dekády so zatiaľ posledným vyvrcholením na

Berlínskom bienále v roku 2016. Keď ich takto postavíme vedľa seba, ponúka sa nám rozpätie dvadsiatich rokov na sledovanie zmien v spoločenskej roli internetu.

Netart 90. rokov znamenal prifnutie k internetu ako k slobodnému svetu, v ktorom umenie môže fungovať mimo trhových mechanizmov. Inke Arns a ďalší kurátori začali čoskoro uvažovať o tom, ako takéto práce – v podstate webstránky – predstaviť v galerijnom prostredí inak, ako ich tam šraubovať formou počítačového expa monitorov s oknom internetového prehliadača so zablokovaným riadkom adresy a funkciami. Dielo takto totiž mohlo byť rovnako „vystavené“ online v rámci zbierky odkazov, galéria mu takto nepridávala nič okrem vytrhnutia z kontextu siete, stanovenia jeho začiatku a konca, a etablovania ako singulárneho umeleckého diela. Umelcom slobodného internetu to bolo všetko cudzie. Trvalo dlhé roky, kým si do výstavných priestorov raný netart cestu našiel, keď napríklad v roku 2006 Inke Arns kurátorovala retrospektívu skupine Irational.org. To už však bola iná doba.

Pre mnohých autorov, ktorým sa neskôr začalo hovoriť postinternetoví, bol formujúci práve zážitok „nefinálnej“, tekutej, efemernej tvorby vo forme skupinových blogov. Najznámejšie, tzv. surf kluby (Nasty Nets, Spirit Surfers), operovali od roku 2006 ako akési online kanály podivností, animovaných gifových koláží z artefaktov nájdených v zákutiach webu, stavajúc na tradícii obskúrnejších fór portálu 4chan a jeho mémov. Autori vystupovali neformálne, pod krstnými menami, a ich príspevky obsahovali obrázky narychlo upravené v grafickom editore. Šlo o práce vytvorené a stráviliteľné v priebehu sekúnd, naladené na kultúru surfovania a skrolovania, so živými odkazmi na popkultúru, konzum a „spektákl“, ktoré v tomto prostredí azda ešte viac banalizovali. Existovali ako kontrapunkt k „sociálnym médiám“, ktoré boli už vtedy strojmi na šírenie banalít každodennosti a konšpiračných zvestí. Čoskoro sa však začali objavovať platformy ako Tumblr (2007), Pinterest a Instagram (2010), obrázkové komunity zovšedneli a surferi začali vystavovať v galériách. Kontakt s galerijnou scénou im dovtedy sprostredkoval najmä blog VVORK štvorice študentov viedenskej Die Angewandte, ktorí v ňom sústavne publikovali fotografie diel z výstav po svete, ktoré nimi rezonovali, spravidla bez kontextu, akoby svojbytné práce online. Sami neskôr povedali, že diela zobrazené online považujú za autentický zážitok – nie za dokumentáciu. To je i jeden z kľúčov k interpretácii postinternetových objektov, sôch a inštalácií. Význam „online“ tiež prešiel radikálnym vývojom. V dobe, keď sa vďaka odhaleniu ohromného rozsahu a dosahu sledovania pozeráme na internet znovu ako na technickú pomôcku, serverových hál, dátových centier a proxykanálov s vlastnými záujmami, naberá aj obyčajná webstránka hmotnosť, materialitu, miesto. Programovaný obraz na LCD a polyuretánová socha s povlakom soft-touch sú súčasťou spektra materiálov a obe majú fyzickú prítomnosť.

Mnohé postinternetové diela sú tvorené ako konzumné produkty, prezentujúce sa na požiadanie vo

výstavných priestoroch po svete podobne, ako sa webstránky nechávajú poslušne zobrazovať v prehliadačoch. Mnohé sú zas tvorené pre konkrétne miesta a situácie podobne, ako sú webstránky viazané ku svojim internetovým doménam, alebo ako príspevky v surf kluboch vznikajú v závislosti na tie predchádzajúce a stoja vedľa seba. Netart, surf kluby a postinternet môžeme vnímať ako jedno kontinuum umenia internetu. Prekrývajú sa aj generačne. Napríklad netartový pionier Alexei Shulgin už od roku 2004 prevádzkuje umelecký start-up Electroboutique so sortimentom objektov, ktoré by hravo zapadli do bežnej postinternetovej výstavy, rovnako ako mnohé práce pôvodne netartovej dvojice 0100101110101101.org. Umenie internetu implicitne pôsobí v kontexte jeho prísľubov slobody, voľného trhu a sledovania. To sa nás celkom týka.

MV: *Momentálne pracuješ v Amsterdame na doktoráte o konzervácii súčasného umenia. Ako si sa dostal od „nehmotnej“ webovej tvorby k niečomu takému odlišnému, a zároveň veľmi materiálnemu, ako je konzervácia umenia? Naskytá sa tu určitá paralela k trajektórii postinternetu, ktorý je tiež charakterizovaný prechodom od nehmotného média, akým je internet, k materiálnym objektom.*

Dušan Barok
webstránka portálu Monoskop,
2016.

- Recent
- Contents
- Index
- Features
- Magazines
- Artists' cultures
- Art
- Architecture
- Moving Image
- Sound and Music
- Literature
- Software
- Humanities
- Countries
- Cities
- Monoskop Log
- Media library
- Unlimited Edition
- About Monoskop
- Help
- Recent changes
- Recent files
- What links here
- Upload file
- Printable version
- Permanent link
- Page information

Recent entries

- Guide to 350 styles and movements in modern and contemporary art worldwide.
- Panorama of writings on sound art
- Writings on noise
- Collection of source documents in the history, theory and criticism of 20th-century architecture
- Design research survey
- A bibliography on experimental film
- Guide to 150+ avant-garde and modernist magazines online

INTERVIEW

DB: To má na svedomí najmä Kristian Lukić, ktorý mi preposlal email s výzvou na prihlášky na doktorát. Výskum sa mal venovať digitálnej dokumentácii súčasného umenia v rámci európskeho výskumného projektu o jeho konzervácii (nacca.eu). Predstava troch rokov na humanitnej fakulte v Holandsku ma lákala, napriek tomu, že som dovtedy nepublikoval v recenzovaných časopisoch a o konzervácii umenia nevedel nič viac, než že ide o opravy poškodených maliieb, sôch a budov.

Popravde som nikdy nečakal, že by som niekedy pracoval v muzeálnom prostredí, navyše s konzervátormi. Tradicionalizmus je však v kontexte súčasného umenia len zdanie. Moderné a avantgardné umenie prišlo už skôr s fotofilmom, novými typmi farieb, kovmi, plastami, teda novými materiálmi, pre ktoré bolo nutné vyvinúť nové spôsoby ošetrovania, no konzervátori ďalej nerušene chápali výsoť svojej disciplíny – vernosť pôvodnému stavu diela – ako záležitosť materiálnej reštaurácie umeleckého objektu. V 90. rokoch sa však ukázali problémy s prácami z posledných dekád, s videoumením a mediálnym umením, keď mnohé z nich odrazu nefungovali, z pásovk zmizol obraz, z diskiet dáta. Múzeá tiež začínali zbierať performancie a inštalácie. Nebolo jasné, ktoré komponenty diela sú podstatné a ktoré premenné, ako vystaviť priestorové inštalácie v inom priestore, ako vyriešiť zastarávanie technológií, ako prezentovať performance. Pôvodný stav diela je v týchto prípadoch neuchopiteľný alebo inak nedostupný. Materiálna stránka je odrazu iba jedným z plejády problémov, s ktorými sa konzervátori doteraz nestretávali. V posledných pätnástich rokoch vzniklo niekoľko výskumných projektov, vychádzajú knihy a odborné časopisy. Najiniciatívnejšie sú pochopiteľne múzeá – Tate, Guggenheim, MoMA, SFMOMA – ale tiež menšie organizácie, ako kanadská nadácia Daniel Langlois, newyor-

ský portál Rhizome.org a amsterdamská LiMA (pôvodne Montevideo), ktorá spravuje mediálne komponenty diel v podstate pre všetky verejné zbierky v krajine.

Zaujímavým úkazom sú medialaby, vynález hackerského vzdelávacieho laboratória na MIT 80. rokov, ktorý si v 90. a nultých rokoch našiel ďalší život v podobe nezávislých iniciatív po mestách celej Európy (vrátane nášho bratislavského Burundi). V posledných rokoch zažíva svoju renesanciu práve v múzeách súčasného umenia, kde vznikajú špecializované konzervačné pracoviská pre mediálne diela. Popri práci s pôvodnými materiálmi tak teraz konzervátori pracujú s videom, filmom, softvérom a hardvérom: migrujú formáty, konvertujú kodeky, narábajú s dlhodobými dátovými úložiskami, zhotovujú repliky, zbierajú dokumentáciu pre minulé výstavy diel, nahrávajú rozhovory s umelcami o ich intenciách pri vzniku konkrétnych diel atď.

Ja osobne skúmam rolu dokumentácie diel pre ich prezentáciu v bližšie nešpecifikovanej budúcnosti. Pýtam sa, ako zbierkové inštitúcie a konzervačné zásahy interpretujú nahrávky, videá, fotografie, pôdorysy a texty v snahe spraviť súčasné umenie „večným“. Dlhú dobu o rigoróznou profesiu, no dnešné umenie ju posúva na neznáme územia, k prehodnocovaniu trvácnosti a trvania diela, bližšie k poetike, tvorbe.

Matej Vakula je umelec.

Dušan Barok sa venuje umeniu, teórii a softvéru. Je zakladajúcim členom iniciatívy pre kolaboratívny výskum umenia, médií a humanitných vied Monoskop, absolventom Piet Zwart Inštitútu v Rotterdame a členom zoskupenia La Societé Anonyme. Momentálne pôsobí ako výskumný pracovník na Amsterdamskej univerzite.

Dušan Barok
webstránka festivalu Next
2005.

Flash Art

Czech & Slovak Edition

Headquarters

Editorial, Advertising, Executive Office

Flash Art CZ

Budečská 3, 120 00 Praha 2, CZ

Tel. +420 222 520 220

SKYPE: flashart.cz.sk

PILOT, Adámiho 2, 84105, Bratislava, SK

Tel. +421 918 124 840

SKYPE: Flash.Art.SK

Flash Art International

68, Via Carlo Farini, 20159 Miláno, I

Tel. +39 026 686 150 / +39 026 887 341

info@flashartonline.com

www.flashartonline.com

www.flashart.cz

Founder&President

Giancarlo Politi

giancarlo@flashart.it

Editor&Publisher

Helena Kontová

helena@flashartonline.com

Gea Politi

geapoliti@gmail.com

Managing Editor

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

Tel. +421 918 124 840

Czech Editorial Desk

Markéta Magidová

marketa@flashartonline.com

Tel. +420 774 700 557

Eva Krátká

eva@flashartonline.com

Slovak Editorial Desk

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

Tel. +421 918 124 840

American Editor, New York;
Czech&Slovak associate editor

Nicola Trezzi

nicola@flashartonline.com

Tel. +1 2126 771 647

Contributing Editors

Klaus Biesenbach, Adam Budak,

Carolyn Christov Bakargiev, Francesco Bonami,

Nicolas Bourriaud, Maurizio Cattelan,

Tatiana De Pahlen, Martin Dostál,

Massimiliano Gioni, Hou Hanru,

Vít Havránek, Christine Macel,

Milena Kalinovská, Michal Novotný,

Hans Ulrich Obrist, Nicola Trezzi,

Catherine Wood

Correspondents

Argentina: Claudio Iglesias — **Australia:**

Lucy Rees — **Belgium:** Pierre-Yves Desaive

— Brasil Tobi Mayer — **China:** Sarah Sulistio

— **Egypt:** Mia Jankowicz — **France:** Ellie

Armon, Timothée Chaillou, Pierre-Alexandre

Mateos, Charles Teyssou — **Germany:** Mark

Prince — **Hungary:** Gábor Rieder — **India:**

Veeranganakumari Solanki — **Israel:**

Vardit Gross — **Italy:** Marco Tagliaferro

— **Japan:** Satoru Nagoya — **Mexico:** Leslie

Moody Castro — **Poland:** Aleksandra Jach

— **Switzerland:** Mitchell Anderson, Nicolas

Brulhart — **Turkey:** Basak Senova — **UAE:**

Kevin Jones — **UK:** Attilia Fattori Franchini,

Michele Robecchi, Nick Warner — **USA:**

Jared Baxter, Aaron Bogart, Olivian Cha, Katy

Diamond Hamer, Eli Diner, Laura McLean-

Ferris, Jennifer Piejko, Ed Schad, Alexandre

Stipanovich, Noura Wedell

Published by

Nadace Prague Biennale / PILOT

Graphics concept and copyright:

Flash Art srl.

Layout Flash Art CZ/SK

Dita Lamačová

Translations

Martin Micka, Zuzana Janská

Corrections

Lukáš Foldyna /CZ/, Miroslava Kuracinová Valová,

Lýdia Pribišová /SK/

Subscription, Advertising Sales

Czech Republic

Nadace Prague Biennale

Tel. +420 222 520 220

Budečská 3, Praha

Office manager and distribution

Elis Unique

elis@praguebiennale.org

+420 774 700 559

Advertising Sales

Elis Unique

elis@praguebiennale.org

+420 774 700 559

Slovak Republic

PILOT, Adámiho 2, 84105, Bratislava, SK

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

+421 918 124 840

General Information and Coordination

Maria Luisa Molinari

marialuisa@flashart.it

Photo: Photoplus s.r.o.

Unsolicited material cannot be returned. The views expressed in Flash Art are not necessarily those of the publishers.

Registration:

MK ČR E 16849

MK SR: EV 3471/09

ISSN: 1336-9644

IČO Nadace Prague Biennale: 27179133

IČO Občianske združenie Pilot: 42 265 959

Periodicity of publishing: quarterly

Date of edition: September 2016

Distribution: PNS, Kosmas /CZ/, iUmeni.cz /CZ/,

Mediaprint Kapa /SK/

Printed by: i + i print spol. s r. o.

Flash Art Czech and Slovak Edition z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, Ministerstvo kultury České republiky a Státní fond kultury České republiky.

Obsah^{no.42}
December 2016 – February 2017

News

- 6 Ars Electronica
Z akých častíc sa dnes skladá
radikálnosť?
*Radikálne atómy a alchymisti
našich čias*
ZUZANA DUCHOVÁ
- 9 XXL pohľadů na současné slovenské
umění
VIKTOR ČECH
- 10 Film posilňuje umenie, umenie
posilňuje film
KATARÍNA HLÁDEKOVÁ

Bratislava

- 11 Maľba
ZUZANA DANKOVÁ
- 12 Michal Moravčík
(12. 8. 1974 – 21. 10. 2016)
- 15 Juraj Meliš
(13. 7. 1942 – 22. 11. 2016)

Nové priestory

- 8 ScreenSaverGallery
MARIE MEIXNEROVÁ

Groupshow

- 17 Elektronická superdálnice
*Od experimentů v umění a technologii
k umění po internetu (2016–1966)*
MARIE MEIXNEROVÁ

Spotlight

- 19 Oni, kteří se o to pokusí
26. ročník Ceny Jindřicha Chalupeckého
TEREZA ZÁCHOVÁ
- 22 Cena Oskára Čepana
Silná zostava alebo „povstanie“ ceny?
JÁN KRALOVÍČ

Brand new

- 16 Tomáš Javůrek a Barbora Trnková
O wi-fi výstavách & digitálním umění
MARIE MEIXNEROVÁ

Cover Story

- 25 Coll. Martina Kohouta
DENISA BYTELOVÁ
- 39 Matej Vakula
Laboratorium, ateliér a zdrojový kód
LINDSEY BERFOND

Interview

- 35 Rozhovor s Dušanom Barokom
o internete a umení
MATEJ VAKULA

Feature

- 29 Po postinternetovom umení
TINA POLIAČKOVÁ, LUMÍR NYKL
- 32 Třikrát Roman Štětina
ANNA REMEŠOVÁ
- 44 Slovník post-digitálního múzea
a galérie
MICHAL ČUDRNÁK
- 47 Normalizácia a postinternetové
umenie
KRISTIAN LUKIĆ
- 50 OFF_festival 2016
MICHAL STOLÁRIK

Reviews

*Martin Kohout, Mongolia-Cambodia,
ze série Coll., 2016, 52 × 35 × 7 cm
poštovní známky, dřevěná překližka,
umělohmotná síť,
S laskavým svolením autora a Exile, Berlín.*

*Matej Vakula, Well Plate Utopias: A-I, 2016,
foto: archiv autora.*

*Obálky Flash Artu Czech and Slovak Edition
December 2016 – February 2017.*